




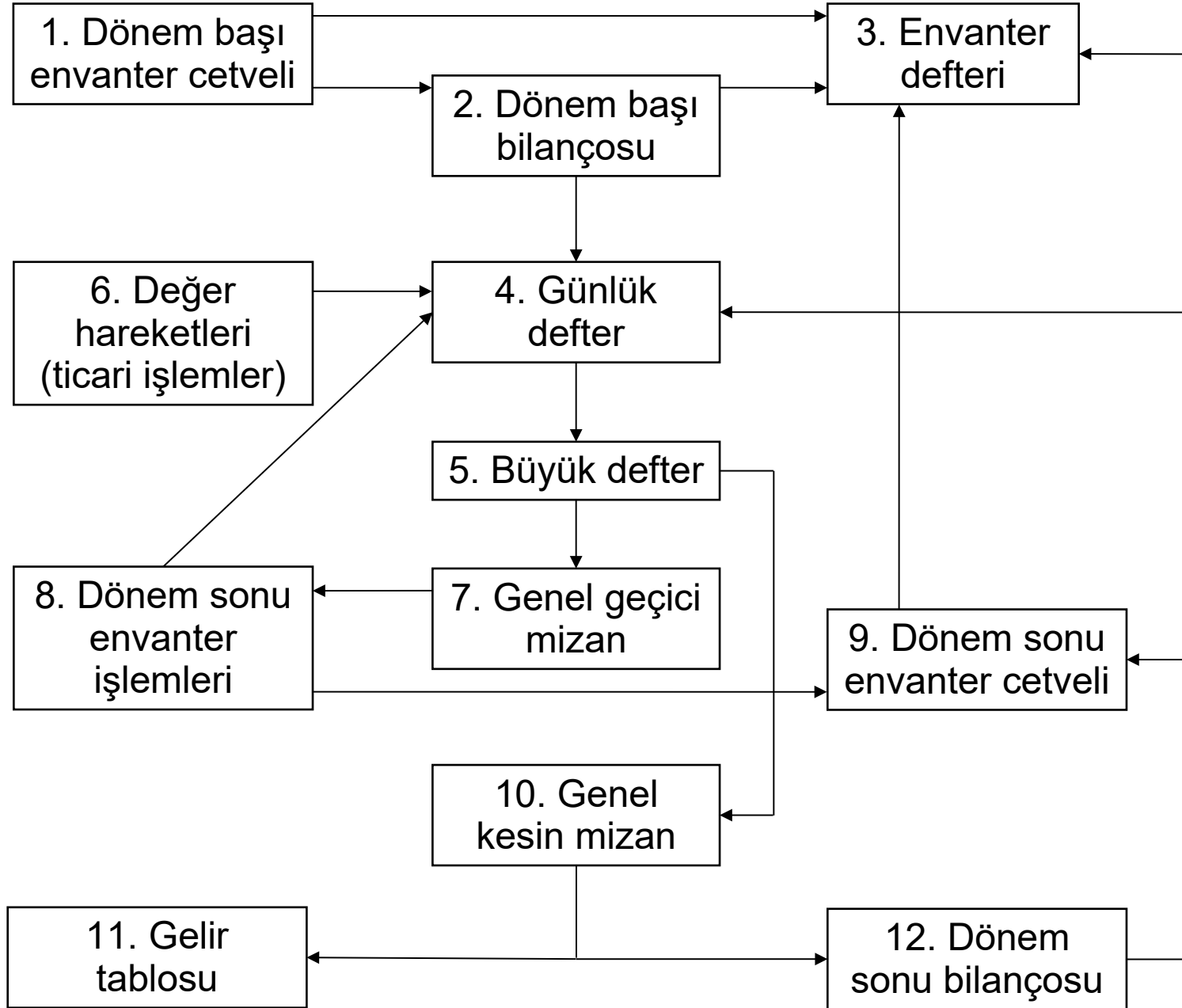
Genel Muhasebe

Ankara Üniversitesi
Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu
Eczane Hizmetleri Programı



Bir işletmenin bir muhasebe dönemi boyunca gerçekleştirdiği muhasebeye ilişkin işlemlerin akışını gösteren şemadır.

1. Dönem başı envanter cetvelinin hazırlanması
2. Dönem başı bilançosunun hazırlanması
3. Dönem başı envanter cetveli ve dönem başı bilançosunun envanter defterine kaydedilmesi
4. Dönem başı bilançosundaki aktif ve pasiflerin yeni dönemin günlük defterine kaydedilmesi (açılış kaydı)
5. Açılış kaydında yer alan büyük defter hesaplarının açılması
6. Dönem içi ticari işlemlere ilişkin kayıtlar
7. Genel geçici mizan düzenlenmesi
8. Dönem sonu envanter işlemleri
9. Dönem sonu envanter cetvelinin hazırlanması ve envanter defterine kaydedilmesi
10. Genel kesin mizan düzenlenmesi
11. Gelir tablosu düzenlenmesi
12. Dönem sonu bilançosu düzenlenmesi ve envanter defterine kaydedilmesi



1. Dönem Başı Envanter Cetveli

Bir muhasebe döneminin başında dönem başı envanter cetveli hazırlanır. Aslında faaliyetlerini sürdüren işletmelerde fiilen dönem başı envanter cetveli hazırlanmasına gerek yoktur. Çünkü, bir dönemin sonunda hazırlanan envanter cetveli, arada önemli değer hareketleri gerçekleşmedi ise (küçük düzeltmeler dışında) yeni dönemin dönem başı envanter cetveli olarak kullanılabilir.

2. Dönem Başı Bilançosu

Dönem başı itibariyle işletmenin finansal durumu dönem başı bilançosu ile ortaya konur.

Faaliyetlerini sürdüren bir işletmede önceki dönemin sonunda çıkarılmış bir bilanço mevcuttur. Bir dönemin bitişi aynı zamanda izleyen dönemin dönem başı durumunu gösterdiğinden (bazı teknik farklılıklar dışında) dönem başı bilançosu olarak da kabul edilir.

3. Envanter Defteri

İşletmenin işe başlama tarihinde, dönem başlarında ve dönem sonlarında saymak, ölçmek, tartmak veya değerlendirmek suretiyle saptanan varlıkları, alacakları ve borçları ayrıntılı biçimde, doğrudan doğruya veya envanter cetvelinde toplanarak, envanter defterine kaydedilir.

4. Günlük Defter

Günlük deftere kayıt, “günlük defter maddesi” (yevmiye maddesi de denir) halinde yapılır.

Dönem başı bilançosunda yer alan varlık ve kaynakların hesaplara aktarılması için günlük deftere ilk kayıt olarak "açılış kaydı" adı verilen uzunca bir kayıt yapılır.

Açılış kaydından sonra gerçekleşen değer hareketleri sırasıyla, belgelere dayanarak ve günlük defter maddeleri halinde günlük deftere kaydedilir.

5. Büyük Defter

Büyük defter, benzer özelliklere sahip değer hareketlerine ilişkin bilgilerin bir başlık altında toplanmasını sağlayan çizelgelerin (hesapların) kaydedildiği defterdir.

Büyük defter, günlük deftere kaydedilen işlemleri usulüne göre hesaplara dağıtan ve sınıflandırılmış olarak bu hesaplarda toplayan defterdir. Büyük defter, birinci sınıf tüccarlar tarafından tutulması zorunlu defterlerdendir.

Ancak sınıflandırma fonksiyonu olmaksızın muhasebenin görevini yerine getirilmesi mümkün olmadığından, büyük defterin yasal zorunluluk olmasa bile kullanılması gerekir.

6. Değer Hareketleri

İşletme, dönemi başlatıcı işlemlerden sonra olağan faaliyetlerine döner. Ticari mal alınması, hizmet ve mamul üretimi, üretilen hizmet ve mamulün satışı, alacakların tahsili, borçların ödenmesi gibi bir muhasebe dönemi boyunca olağan ticari işlemler ve değer hareketleri gerçekleştirilir.

Gerçekleşen değer hareketleri, belgelere dayanarak önce günlük deftere, oradan da hesaplara dağıtılmak (sınıflandırılmak) üzere büyük deftere kaydedilecektir.

7. Genel Geçici Mizan

Mizanlar, günlük deftere tarih sırasına göre kaydedilen işlemlerin büyük deftere ve yardımcı defterlere, matematiksel açıdan, doğru aktarılıp aktarılmadığı kontrol etmeye yarayan bir çizelgedir. Kontrol, günlük defterdeki parasal tutarların büyük deftere de tam ve eksiksiz aktarılıp aktarılmadığının denetlenmesi temeline dayanır.

Dönem sonu işlemleri, Genel Geçici Mizan adı verilen tablonun hazırlanmasından sonra başlar.

Mizanlar

| Hesaplar | Toplamlar | | Kalanlar (Bakiyeler) | |
|---------------|------------------|------------------|----------------------|----------------|
| | Borç | Alacak | Borç | Alacak |
| Kasa | 500.000 | 380.000 | 120.000 | |
| Ticari Mallar | 200.000 | 40.000 | 160.000 | |
| Binalar | 280.000 | | 280.000 | |
| Satıcılar | 40.000 | 100.000 | | 60.000 |
| Sermaye | | 500.000 | | 500.000 |
| TOPLAM | 1.020.000 | 1.020.000 | 560.000 | 560.000 |

8. Dönem Sonu Envanter İşlemleri

Dönem sonunda, “dönem sonu envanter işlemleri” adı verilen, kısa bir sürede yapılıp tamamlanması gereken çok sayıda işlem gerçekleştirilir. İki kısma ayrılarak incelenebilir:

- Muhasebe dışı envanter işlemleri: Saymak, ölçmek, tartmak ve değerlemek suretiyle işletmeye dahil ekonomik değerleri (varlıklar, alacaklar, borçlar) kesin ve ayrıntılı olarak saptamaktır.
- Muhasebe içi envanter işlemleri: Muhasebe dışı envanter işlemleri sırasında saptanan varlıklar ve borçlar ile hesap kalanları arasındaki farkların giderilmesine ve sonuç hesaplarının kapatılarak dönem kâr veya zararının saptanmasına yönelik işlemlerdir.

9. Dönem Sonu Envanter Cetveli

Dönem sonu envanter işlemlerinin bir parçası olarak muhasebe dışı envanter işlemleri sırasında işletmeye dahil ekonomik değerler (varlıklar, alacaklar, borçlar) sayılarak, ölçülerek, tartılarak ve değerlemek suretiyle kesin ve ayrıntılı olarak saptanır ve adına dönem sonu envanter cetveli denilen bir listeye kaydedilirler.

10. Genel Kesin Mizan

Muhasebe içi envanter işlemleri günlük defter ve büyük deftere kaydedildikten ve sonuç hesapları (gelir tablosu hesapları) kâr ve zarar hesabına aktarılarak kapatıldıktan sonra "Kesin Mizan" denilen ve kalanlarından (bakiyelerinden) bilançonun hazırlanacağı dönemin son mizanı düzenlenir. Amaç, kısa bir zaman aralığında yoğun biçimde gerçekleştirilen dönem sonu işlemlerinin hatasız kaydedildiğini test etmektir.

11. Gelir Tablosu

Gelir tablosu hesaplarından yararlanarak sona ermekte olan dönemin faaliyet sonuçlarını gösteren ve tüm dönem faaliyetlerini kapsayan bir gelir tablosu düzenlenir. Gelir tablosu, dönem sonu bilançosundan önce düzenlenir. Çünkü, dönem sonu bilançosunda “Özkaynaklar” grubunda dönemin net kârı veya net zararı yer alacaktır. Bunun için önce gelir tablosu ile dönemin faaliyet sonuçları tespit edilir, dönem sonucu da tek bir kalem olarak dönem sonu bilançosuna aktarılır.

12. Dönem Sonu Bilançosu

Düzenlenen kesin mizandaki hesap kalanları işletmenin bilanço günündeki varlık ve kaynaklarının gerçek miktarını gösterir durumdadır. Kesin mizandaki hesap kalanlarından yararlanarak işletmenin dönem sonu bilançosu düzenlenir.

Dönemsellik kavramı gereğince her hesap dönemi diğerinden bağımsız olduğundan, envanter işlemleri tamamlanıp, dönem sonu bilançosu düzenlendikten sonra o döneme ait hesapların kapatılarak hesap döneminin tamamlanması gerekir.

Yeni Döneme Geçiş

Bir hesap döneminin bitiş ânı kendisinden sonraki yeni bir dönemin de başlangıç ânıdır. Yeni bir dönem ile birlikte muhasebe döngüsü baştan yeniden başlar.